



Regeringskansliet,
Klimat- och näringslivsdepartementet
samt sändlista

Ert tjänsteställe, handläggare
Lotta Lewin-Pihlblad

Ert datum
2025-07-07

Er beteckning
KN2025/01284

Vårt tjänsteställe, handläggare
HKV FST JUR Victoria Wihlborg,
victoria.wihlborg@mil.se

Vårt föregående datum

Vår föregående beteckning

Försvarsmaktens remissvar över Nya samverkansformer, modern byggnads- och reparationsberedskap – för ökad försörjningsberedskap

Försvarsmakten har tagit del av betänkandet och lämnar följande yttrande.

3.6 Allmän hänsyn till försörjningsberedskap

Utredningen beskriver hur offentliga aktörer alltid ska överväga försörjningsberedskapsaspekter vid upphandling, och att upphandlingslagarna därför bör kompletteras med ett nytt beaktandekrav. Det är dock oklart hur detta ska mätas, följas upp och faktiskt kunna användas i praktiken. Försvarsmakten ser en risk för att kravet blir en skrivbordsprodukt snarare än ett styrmedel som förbättrar beredskapen.

3.7 Ett nytt system för försörjningsberedskapsavtal – så kallade F-avtal – införs

Försvarsmakten välkomnar utredningens övergripande ambition att stärka Sveriges försörjningsberedskap genom långsiktiga samarbeten mellan det offentliga och det privata näringslivet. Att införa särskilda försörjningsberedskapsavtal, så kallade F-avtal, är ett viktigt steg mot ökad robusthet och förutsägbarhet i fredstida krissituationer, höjd beredskap och krig. Samtidigt lämnar betänkandet flera frågor obesvarade och riskerar därför att inte ge den stadga och tydlighet som krävs för att åstadkomma reell effekt.

F-avtalens tillämpningsområde synes så brett att i princip allt kan omfattas – från materiel och reservdelar till drivmedel, livsmedel, läkemedel och lednings-

(VWI)

Postadress
Försvarsmakten
107 85 Stockholm

Besöksadress
Lidingövägen 24

Telefon
08-788 75 00

Telefax
08-788 77 78

E-post, Internet
exp-hkv@mil.se
www.forsvarsmakten.se



förmåga. Försvarsmakten anser att en konkretisering om hur avtal ska anpassas per sektor, i nära samverkan med branschorganisationer, hade behövts. Ett annat problem är att utredningen inte tillräckligt adresserar frågan om långsiktighet. Investeringar i beredskap är kostnadsdrivande. För att näringslivet ska vara villigt att investera i beredskap krävs fleråriga avtal med tydliga finansieringsmodeller. Det framstår därför som att förslaget om F-avtal egentligen tycks utgöra eller åtminstone förutsätta statligt stöd. Det behövs garantier för att investeringar i beredskap inte blir förlustbringande vid avtalsupphörande, och i vissa fall kan offentlig medfinansiering vara nödvändig för att bygga upp kritisk infrastruktur. Försvarsmakten hade önskat en djupare analys av både kostnader och riskfördelning.

3.7.3 Nya uppgifter till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Försvarsmakten har tidigare påtalat risken med att på nationell nivå samla stora mängder sekretessbelagd information hos en myndighet, då det med stor sannolikhet kommer handla om information med mycket höga skyddsvärden. Försvarsmakten ser positivt på att utredningen har beaktat detta och att det är frivilligt för försvarsmyndigheter att dela information om F-avtal med MSB. Försvarsmakten anser dock att det bör förtydligas i 9 d § i förslaget till förordning om ändring i förordningen (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap att prioriteringsordningen bara avser civila resurser.

Försvarsmakten uppfattar vidare den ovan angivna 9 d § som bestående av två delar; MSB ska dels, med stöd av bl.a. Försvarsmakten, upprätta en allmän prioriteringsordning för försörjningsberedskap, dels på förfrågan, utan stöd från Försvarsmakten, bistå med bedömningar över lämplig prioritering i enskilda fall.

Försvarsmakten vill härvid påtala att det, även under tid då det inte föreligger höjd beredskap eller krig, kan finnas skäl att prioritera militära behov av civila resurser framför civila behov. Försvarsmakten anser därför att den allmänna prioritetsordningen enligt ovan angivna 9 d § ska upprättas *i samråd med* Försvarsmakten. Även då en allmän prioritetsordning har upprättats i samråd med Försvarsmakten finns uppenbar risk för att aktuella förhållanden inom det militära försvaret inte är kända för MSB. MSB har därför inte förutsättningar att i enskilda fall kunna ange hur prioriteringar ska ske. Försvarsmakten anser därför att samråd med Försvarsmakten även ska ske vid *förfrågan från offentliga och privata aktörer att bistå med bedömningar över lämplig prioritering och fördelning av tillgängliga offentliga resurser [...]*.

Eftersom prioriteringar enligt förevarande bestämmelse kan komma att ske med hänsyn till militära behov och med beaktande av, vilket även utredningen för fram, att en civil myndighet inte ska prioritera mellan militära och civila behov, ifrågasätter Försvarsmakten placeringen av nämnd bestämmelse i MSB:s instruktion. Det behöver tydligt framgå att Försvarsmakten har en avgörande roll vid prioriteringar och att frågorna omgående behöver lyftas till regeringen om MSB anser att det finns skäl att avvika från vad Försvarsmakten för fram i detta



avseende. Försvarsmakten föreslår därför att bestämmelsen placeras i en annan lämplig materiell författning som berör totalförsvaret.

4.3.1 Boverket, Tillväxtverket och SGU ansvarar för att skapa förutsättningar för byggnads- och reparationsberedskap och ett BRB-kansli upprättas

Det civila försvarets förmåga är inte bara en del i den svenska totalförsvärsförmågan utan en del i hela Natos kollektiva försvar. Den svenska förmågan att kunna stödja andra allierade, bland annat genom värdlandsstöd, är avgörande för att alliansen ska kunna genomföra militära operationer i det operationsområde som Sverige ingår i. Sverige förväntas kunna upplåta territorium bl.a. för att utgöra ett uppmarsch- och basområde för allierades stridskrafter samt för att kunna tillhandahålla försörjnings- och transisteringsområden. Vikten av detta har även lyfts i Försvarsberedningens rapporter.

Förmågan att kunna reparera skadad eller utslagen infrastruktur utgör en förutsättning för militär rörlighet, överlevnad, logistiska flöden och möjligheten att uppfylla Sveriges åtaganden i Nato. Byggnadsberedskapen kan också skapa förutsättningar för att förstärka och minska sårbarheten i befintlig infrastruktur även innan påverkan, till exempel att en motståndare behöver avdela mer kvalificerad ammunition eller i större kvantitet för att påverka infrastrukturen. En robust byggnads- och reparationsberedskap är därför central för att bibehålla operativ effekt även under fientlig påverkan.

Försvarsmakten delar utredningens bedömning att en stärkt byggnads- och reparationsberedskap behövs med hänsyn till omvärldsläget. Försvarsmakten anser dock att andra alternativ till placeringen av BRB-kansliet bör övervägas. Tillväxtverket kommer att vara en ny beredskapsmyndighet och saknar idag operativ verksamhet. Med hänsyn till rådande säkerhetsläge bör det övervägas om kansliet ska förläggas till en mer etablerad beredskapsmyndighet som redan har operativ verksamhet. I övrigt ser Försvarsmakten positivt på att utredningen pekar på vikten av övningar. Övningar utgör även ett viktigt bidrag till avskräckning genom att visa att totalförsvaret har förmåga till återställning av viktiga resurser.

4.3.4 Ett maskinregister upprättas

Försvarsmakten tillstyrker förslaget om ett register för arbetsmaskiner. Även med beaktande av vad utredningen för fram om att Transportstyrelsen genomför ett teknikskifte, anser Försvarsmakten dock att registret bör placeras där då denna myndighet redan hanterar registreringsnummer för en stor del av de fordon som räknas upp i definitionen av arbetsmaskiner (t.ex. terrängfordon och traktorer).

Försvarsmakten ser vidare ett behov av att den föreslagna utredningen om ett upprättande av maskinregister sker med stöd av Försvarsmakten, så som uttagningsmyndighet för fordon enligt förordning (1992:391) om uttagning av



egendom för totalförsvarets behov. I utredningens uppdrag bör frågan om uttagning och förfogande av arbetsmaskiner ingå.

Förslag om fortsatta utredningar (3.10, 4.3.2 och 4.3.5)

Försvarmakten tillstyrker förslagen om fortsatta utredningar och vill särskilt föra fram vikten av att de militära behoven tas omhand i dessa. Försvarmakten förutsätter att utredningarna sker med stöd och underlag från även andra berörda myndigheter än de som pekas ut i utredningen, inklusive Försvarmakten.

I beredningen av detta ärende har deltagit stabsofficer Morgan Petersson, stabsofficer Pär Ola Svedin, stabsofficer Robert Rylander, kommersiell rådgivare Johan Bjenning, stabsofficer Christer Erixon, logistikofficer Conny Sikvad, handläggare logistik Tommy Vormisto och sektionschef Andreas Nederberg och försvarsjurist Anna-Karin Lönnheden.

Detta yttrande har beslutats av ställföreträdande chefsjurist Helene Arango Magnusson. I den slutliga handläggningen har sektionschef Ilona Heikka, stabschef Hampe Klein, försvarsjurist David Spangenberg, stabsofficer Lars Flygar och, som föredragande, deltagit försvarsjurist Victoria Wihlborg.

Arango Magnusson, Helene

Ställföreträdande chefsjurist

Handlingen är fastställd i Försvarmaktens elektroniska dokument- och ärendehanteringssystem.

Victoria Wihlborg

**Sändlista**

Regeringskansliet, Klimat och
näringslivsdepartementet kn.remissvar@regeringskansliet.se
lotta.lewin-pihlblad@regeringskansliet.se
Försvarsdepartementet (för kännedom e-post)

Inom Försvarsmakten

FST STRA

FST GEN

FST STÖD

FST RHS

FST KOMM

FST STAB ÖB-GD Stöd

HKV OPL